

DEBRECENI FŐISKOLAI LAPOK.

KIADJA: A MAGYAR IRODALMI ÖNKÉPZŐ-TÁRSULAT.

Mindennemű, akár a szerkesztőséget,
akár a kiadóhivatalt illető küldemény
a főiskolába címzendő.

Megjelenik: havonként kétszer.

Felelős szerkesztő:

BOROSS LAJOS

Főmunkatárs:

MADARASSY GYULA.

Kiadóhivatal főnöke:

KUN ZOLTÁN.

Előfizetési ár:

Egész évré 3 frt, félévré 1 frt 50 kr,
negyedévré 75 kr.

Egyetemi és akadémiai hallgatóknak,
önképzőköröknek

egész évré 1 frt 50 kr, félévré 75 kr.

Egy szám ára: 10 krajcár.

Foglaljunk állást a román diákokkal szemben!

Európa művelt ifjúsága találkozik ez évben Párisban. Ott lesznek a magyarok, ott a románok is.

Bizonyos, hogy ez összejövetelben lesznek nemzetek, kiknek fiai találnak magasztos élvezetet e nemzetközi ismerkedésben; bizonyos, hogy lesznek olyanok, kik nyugodt kedélylyel megfontolt munkával érdemeket szereznek a diákélet szükségessé vált nemzetközi szervezésében; bizonyos, hogy lesznek nemzetek, kiknek fiai ez összejövetelben törni, egyengetni fogják azt az utat, mely a népek bizalmasabb érintkezésének útja s mely békés jellegénél fogva a népek könnyebb megélhetéséhez, boldogulásához s talán egykor a milliók által máris nyögve óhajtott egyetemes, teherkönnyítő békéhez vezet és az is bizonyos, hogy a magyar ifjúság ez általános érdemből, ez általános, hasznos eredményekből csak kevés, vagy épen semmi részt nem biztosíthat magának s ezzel nemzetének.

Miért!?

Mert megfosztják az élvezet, meg a vázolt munkásság lehetőségétől — a román diákok.

Ott lesz a magyar ifjúság Párisban, de minden idejét elveszi, minden munkásságát, figyelmét leköti a nemzetének becsülete feletti

örködés, mely becsületnek a világ szeme látára való bemocskolása a román diákok legujabb, nyiltan bevallott terve.

Nos, hát legyen! Itt alkuvásról, a tervezők meg, vagy eltérítéséről szó nem lehet. Felvesszük a harcot. De, hogy legalább felemelt fővel, az igazság érzetében s az ellen feletti diadal nemes büszkeségével állhasson a magyar diákság az Európát képviselő ifjúsági kongresszus előtt, azt ki kell vivnia s hogy ezt tehesse, ahhoz nem többé a passzivitás, ahhoz kell az eleve megfontolt, az önmagunk, nemzetünk és idegenek előtt is nyiltan bevallott és megindokolt állásfoglalás.

A magyar sajtó az utóbbi időben egyre másra hozta a híreket az oláh diákok aknamunkájáról, mely a párisi nemzetközi diákkongresszuson a magyar nemzet elleni támadásban fog nyilvánosságra jutni, a hírek a magyar diákifjúságnak szervezkedéséről is szólottak, melylyel a támadás visszaverésére készülnek, a dolog tényleg így áll s mert nincs okunk a dugva készülődésre, idején való nyiltan kilépve tárgyalni ez ügyet.

S hogy kezemben a tollal elgondolkozom e rakoncátlan elemnek, a román diákoknak a multban véghez vitt s a jelenben czélba vett munkássága felett, fölháborodik bennem a vér, melynek minden cseppje hevesen tiltakozik az ellen, hogy kerülgetve az őszinte

hangot, a magyaroknak hagyományos és a nemzetiségekkel szemben a gyámoltalanságig menő lojalitása hangján írjak a témáról.

Miért siránkozni *nekünk* a magyar-román testvéri viszony meglazulása felett? Egyáltalán, miért hizelegni ez izgága elemnek, a politikai izü „testvér“ nevezettel?

Történelmük, mely eredetüket tárja fel, abból áll, hogy észrevétlenül beszivárogtak közibünk keletről s jó legelőt kapva barmaik számára, maguk is megelégedetteñ s mindennek fölött csendben éltek a havasok aljában. Miért ambicionálták volna a testvéresülést? Magyar állampolgárok voltak s ha nem is hivatkoztak soha büszkén e névre, volt hozzá józan eszök, megelégedni vele.

Ma másként áll a dolog. Ma, mint a gomba nőnek ki a román nemzeti hősök, kik Aesopus békája módjára erőlködnek nagyra fujni szenvedő „nemzetöket“, elbódultan a maguk részére is arrogálva az államalakulások ama legujabb fázisát, melynek lényege s alapja „nemzeti“ jellegén nyugszik és a kik pár havi, jól jövedelmező martiromságért ihletett profétákként töltik be Európát elnyoma-

tásukról, a magyar barbárságról szóló képtelen hazugságokkal s hirdetik a meghamisított történelmet, mely jogot ad nekik külön hazát hasítani ki a magyar államnak, magyar vértől megszentelt területéből.

A mint hogy nincs természetesebb, ezredéves történelmünknek, a magyar faj számbeli és szellemi súlyának inkább megfelelő dolog, hogy Magyarország területe egységes és oszthatatlan, melyen ha valaki jónak találja a mindennapi kenyeret, találja jogosnak és helyénvalónak az azért követelt ellenszolgáltatást is, épugy nincs természetellenesebb, az állampolgárt megbecstelenítőbb, a hazaárulás bélyegét inkább magán hordozó dolog annál, ha valaki a mindennapi kenyérért viszontszolgálat fejében sárral, piszokkal, arczúlcspással, a kenyeret adó legszentebb érzelmeinek kigunyolásával fizet.

Az oláh „nemzeti hősök“ ezt teszik velünk.

Tagadhatatlanul szép jellemvonása a magyarnak az elnézés, megbocsátás és türelem, az arra rászorulókkal szemben, az iskétségtelen, hogy a magyarnak nem szükséges a messze

TÁRCA.

Megtudták.

*Megsugta az enyhe szellő
A fűszálnak, a levélnek, —
Elzúgta a lombos erdő —
A csicsergő fülmilének.*

*Eldalolta a kis madár
Az illatos, kék virágnak —
Csilingelt a harangvirág...
Igy tudta tán meg a világ,
Hogy szeretlek, hogy imádlak.*

Farkas Imre.

Bolond Jankó.

— Rajz. —

Igazán, olyan nevetséges legény is volt az a bolond Jankó! ha rá gondolok, még most is elmosolygok rajta...

Nagy ügyetlen legény volt, a ruha úgy állt rajta, mintha az égből esett volna reá, arca olyan bárgyu kifejezésű volt, ha valami ujat látott, megállott előtte, kezeit hátravetette s elnézte volna órákig is, ha el nem riasztotta volna onnan a pajkos leányok vagy az utcagyerekek csufolódása...

Egész nap az utcán kóborolt. Ha valaki elhívta valami kis dologra, elment szívesen, megcsinálta becsületesen mint más ember s nem kellett neki érte fizetés, csak egy falat kenyér, meg egy-két jó szó, megérte ő avval is. A ki valamikor akár milyen kis jót tett vele, azért élt-halt, képes volt

kiszebségben lévő nemzetiségek izgágaságainak megtorlására idegesen kapkodni brutális eszközök után, fenségének nyugodt szigorával is elintézheti az ügyet, de ez erényeknek a végtelenségig menő gyakorlása akkor és ott, ahol és a mikor a magyar állameszme csufondároskodó elleneiről van szó, nem való, nem, mert a folytonos elnézés vakság, a megbocsátás gyávasággá, a türelem birka erénynyé változik, melyek mindenike, míg nevetőségessé tesz egyrészt az idegenek előtt, másrészt romlásunkra vezet.

A román „nemzeti hősök“ **mint diákok** kezdik meg munkásságukat. Szükség van reá, hogy tudják mit tart róluk a magyar diák ifjuság. Határozott állást kell foglalnunk veszedelmes munkásságukkal szemben s ez állásfoglalás lényege nem lehet tovább a passzivitás.

Hogy Európának ellenszenvé mint hat bénítólag még a leghatalmasabb államra is, szomorú példa rá Anglia.

A gyöngye Magyarország, mely igazán közönyt, vagy ellenséget, de igaz barátot soha nem talált, összeroskadhat ez ellenszenv sulya alatt.

A román agitátorok évtizedek óta teljesítik nemzeti missziójukat, az európai ellenszenvnek a magyarok elleni rut felköltését s tartsanak ez akció ellensúlyozására bármit is jónak az erre első sorban hivatottak, *a magyar ifjuságnak nem szabad elég bölcsnek lenni ahoz, hogy közömbösen tekintsen e vést hozó munka elé!*

A magyar államhatalomnak, hogy mi állana módjában és jogában e kérdés megoldására, annak fejtegetése nem e helyre való, de néma hallgatással tünni az oláh diákok szerzetelenségeit, gunymosolylyal viszonzni politikai képtelen törekvéseiket, bármennyire is érezze számban és igazságban fölényét a magyar ifjuság, ezt, csak ezt tennie nem szabad, mert a gunymosolyt senki sem látja, az igazságot kevés idegen tudja, a „nemzeti hősök“ vészkiáltása pedig betölti az egész Európát.

Határozott állásfoglalásával terhet vesz magára a magyar ifjuság, de vonakodnia nem szabad! Nemzetének érdekében teszi!

Azt is közölték a lapok, hogy a magyar diákifjuság Debrecenben fog tartani egy országos kongresszust, melyen szervezik a

érte mindenre, menni a pokol fenekére, dolgozni akármily nehéz munkát. Elbirta ő, olyan bikaerejű volt az a bolond Jankó.

De legjobban szeretett a gémes kut körül ólálkodni, segíteni a lányoknak a vízmerésben. Azok a pajkos leányok pedig de sokszor megcsufolták, kinevették! Nem vette ő semmibe. Még ő kacagott rajta a legédesdedebben.

Egyszer ám csak azt vették észre, hogy nagyon komoly lett a bolond Jankó. Pedig nem történt semmi egyéb véle, mint hogy egy szegény árva leány: Szegi Julcsa védelmére kelt a kútnál. Összeveszett érte a többi lányokkal, megmondta nekik, hogy az is ember, mért nevetnek rajta. A bolond Jankónak, tudja a jó Isten, miért, úgy a szívébe nyilalltak azok a szavak, mintha valamit sejtett volna, de nem tudta bizonyosan. Attól a naptól kezdve nem látták nevetni s ha Julcsával találkozott, hirtelen elpirult, ügyetlenül izgett-mozgott, s szemét nem merte volna rávetni a világot.

Azok a pajkos leányok, legények megsejtették ám ezt hamar. No lett is nevetség. Szerelmes a bolond Jankó, a Szegi Julcsába. S másnap már a falu népe, leány, utcagyerek azt kiabálta Jankó fülébe:

— Héj, Jankó, mikor lesz a kézfogó!? — s nevettek rajta jóízűen.

De Jankó most nem nevetett vissza rájuk, hanem elpirult, iszonyuan megharagudott, elkezdte őket kövel hajigálni, s nem is ment el a kuthoz többet vizet meríteni. Hiába tette; az a csufondáros szó mindig a fülébe hangzott akármerre ment.

Egyszer aztán haragjában egy bolond gondolata jött. Kapta magát, elment a leányhoz, megállt előtte s nagy bátran kivágta:

— Julcsa, akarsz-e a feleségem lenni?

A leány erre rá nézett bámulva; azután összeapta kezeit, elkezdett jóízűen kacagni s ott hagyta a faképnél.

párisi képviseltetést s az itt megállapított programmal lépnek a nemzetközi diákkongresszus elé.

Tényleg ez volt s ez ma is terv.

Mi debreceniek teljes tudatával birunk a szükségességnek, mely e terv keresztülvitelét követeli, tudjuk azt, hogy az oláh diákok erős akciója nemzeti kérdéssé avatta ez ügyet, tudjuk azt, hogy Párisban, az Európa színe előtti sikeres és győzelemmel végződő védekezésnek e kongresszus egyik előfeltétele s hisszük, hogy mindezekről sikeresen győzván meg főiskolánk tanárkarát, Debrecen város hivatalos köreit s igaz hazafiságtól áthatott társadalmát, akadály a kongresszus megtartása elé gördülni nem fog.

Hogy pedig úgy a magyar ifjúság, mint — ha ugyan tetszik nekik tudomást venni róla, — az oláh diákok is tájékozva legyenek a tervbe vett debreceni magyar diákkongresszus legfontosabb tárgyában, a román kérdésben a debreceni akadémiái polgárságnak elfoglalható álláspontja felől, azt ime itt adom:

Tulhajtott sovinizmustól menten, Magyarország történelmének fejlődésére és ezredéves

multjára hivatkozással, a nemzetiségi politikák irányzatainak többé, kevésbé jogosultságát is szem előtt tartva, a jogi és történelmi alapot teljesen nélkülöző, haszonleséstől vezérelt, indokolatlan fészkelődésnek tartjuk a romák diákok magyar nemzet és állam ellenes mozgalmát, melynek célja nem lehet más, mint egyéni rut számitás teljesezésbe menése a „nemzeti hős“ titulus kiérdemlésével s épen azért meggyőződésünk és hazafias érzelmünk egyaránt tiltakozik az ellen, hogy együgyű elnézéssel kisérjük továbbra is a hazaárulás bélyegét magán hordozó munkájukat.

Az első, mit e szellemben tehetünk, e véleményünknek nyilvánosságra hozatala.

Boross Lajos.

Debreceni diákkongresszus.

A hallgatásnak, melyet a jelen évben Debrecenbe tervezett kongresszus ügyében hónapok óta épen a debreceniek tanusítottak, megvolt a maga oka. A kik tavaly a kolozsvári diákkongresszuson ott voltak, személyes értesülés alapján, mások meg a lapok útján bizonyosan tudomást vettek arról,

A bolond Jankó csak állott ott egy darabig, bámúlva, gondolkozva. Egyszerre mintha nehézkes agyát valami világosság szállotta volna meg, nagyot sóhajtott, aztán lehorgasztott fővel, szomoruan ment kifele a faluból a temető felé...

Utjában hiába kiabáltak utána csufondárosan a pajkos lányok, utczagyerekek, nem fordult vissza nevetve, nem hajigálta őket haragosan... nem halott ő semmit.

Ugy találták meg másnap a temetőben. Felakasztotta magát.

A falu jót nevetett rajta.

Igazán olyan nevetséges egy legény is volt az a bolond Jankó! ha rá gondolkok, még most is úgy eimოსolygok rajta...

Gulyás József.

Lakzis pipa.

... A csillagok fénye egyre halaványabb. Bágyadtan rebegnek és egymásután tünedeznek el. Mintha valami láthatatlan kéz oltogatná a magaságos egeknek ez örök lámpásait. Perczen a hajnal... Lassanként rózsás pirba, rózsás fátyolba borul a keleti ég. A rózsás fátyolból előbukkannak a napsugarak. Szégyenlős lányok módjára, irulva-pirulva tekintgetnek szét az ég pereméről. Majd nekibátorodnak. Vigan röpdösnek szét az ég kékellő boltozatán, pazarul szórják a ragyogó fényességet, az éltető meleget. Nem tesznek különbséget ember és ember közt. Csak úgy hintik a telkes-gazdára, ki tulajdon kőháza könyöklőjéről örvendezik az áldott időnek, mint a faluvégin, a patakánál tanyázó vándorczigányokra.

Iparkodnak ezek is fölhasználni az áldást. Ott sütkéreznek a tépett ponyvasátrak előtt. Egnéme-

hogy a debreceni kongresszust voltaképen jogakadémia fennállásának a jelen évben bekövetkező századik évfordulója alkalmából, mintegy annak ünnepélyesebbé tétele szempontjából kívántuk rendezni.

Felsőbb határozat folytán azonban a jogakadémia száz éves jubileuma ez évről elmarad. A múlt év december havában ugyanis a jogakadémiai tanács tárgyalás alá vevén a jubileum ügyét, azon megállapodásra jutott, hogy az idő rövidsége miatt s az előkészületeknek nagyobb mederben való kiterjesztése végett a jubileumot pár évre elhalasztja.

Hogy miért nem hozták meg e határozatot hónapokkal előbb, mikor még az ifjuság nem lépett akcióba, vagy miért nem intézkedtek úgy idejében, hogy az előkészületek teljesen rendben lettek volna, hogy miért nem ügyelnek jobban arra, hogy az ifjuság adott szavának s ígéretének teljesítése elé ilyen baljós akadályok ne gördüljenek, — mindezekről nem szólunk, bár hogy ezek bennünket bánatnak, kedvünket lohasztják s épen azon tisztelet és szeretet folytán, melylyel mi érezünk tanáraink iránt, még keserüséget is okoznak, azt egyáltalában nem tagadhatjuk.

Ám tul vagyunk a dolgon, a jubileumot a jelen évre ki nem erőszakolhatjuk, a mi pedig a magyar ifjuságnak rólunk való bírálatát illeti, úgy

véljük, hogy a jubileum elmaradását a mi szemünkre senki sem veti.

Mi lesz a jubileummal egy időre tervezett debreceni kongresszussal? — ez most a kérdés. Az erről való gondolkodás foglalta le eddig a debreceni akadémiai ifjuság idejét s adja magyarázatát a kongresszus ügyében való hallgatásnak.

A jubileum elmaradása folytán igen sok ellenérv hozható föl a kongresszusnak épen Debrecenben való tartása tekintetében.

Először is a jubileum legfeljebb három év leforgása alatt feltétlenül meg lesz tartva s az akkori ifjuság bizonyára nem fogja engedni, hogy az országra szóló ünnepély a magyar ifjuság képviselőinek jelenléte, tehát kongresszus nélkül menjen végbe s ha hozzávesszük, hogy pár évvel ezelőtt nálunk már volt egy kongresszus, akkor igen könnyen ki lehet azt hozni végeredményül, hogy az ez évi kongresszusnak Debreczenben való megtartása a helyhez kötöttségnek nagyon is erős színezetét vonja maga után, másrésztől meg azt a hiedelmet terjesztheti, mintha nálunk kongresszus lépten-nyomon könnyű szerrel volna rendezhető. Hogy pedig ez mennyire nem áll, azt épen mi tudjuk legjobban azon tervezgetések, megbeszélések és előzetes lépések alapján, melyek által egy a jubileum elmaradása dacára is rendezendő debreceni kongresszus ügyével tüzetesen foglalkoztunk.

lyik hasra fekszik, úgy lóbázza föl a lábát. A talpát melengeti. A purdék pedig vigan kergetőznek, vetik nyakrafőre a cigánykereket.

Ilyenkor az élemedettebbek közt kevés szó esik. Elgondolkoznak, ki ezen, ki azon. Egynemelyik talán arra is gondol: milyen jó lenne, ha télen is így sütne a nap, hó se' esne, szél se' fújna. Héj! mert keserves a tél, verje meg a Devla!...

Alkalmasint nagy töprengés szállta meg Fáraónak ama két ivadékát is, ott a szélső sátonnál, a patakparton.

Heverésznek. Az öregebbik a Csonka Frájtér. Furcsa név, az igaz. De hát nem is az anyakönyvi hivatalban, nem is kalendáriumból fundálták, hanem csak úgy... Már, minthogy: Csonka, mert gyerek korában kiesett a szekérből (nagyon viczkádozott a bibas!), aztán a bal lábában hiba esett. Ezért lett a neve: Csonka. A frájtért azért kapta mellé, mert erőnek erejével katona akart lenni,

azonban a pápaszemes urak odabent azt mondták, hogy „untóglík“. Itthon aztán elcsufolták Frájtérnek.

Jelenleg azon szorgoskodik, hogy a mándliján hány pityke van? Jó foglalkozás az unalom ellen. Már épen harmadszor kezdi újra, de mindég csak megugrik valamelyik szám. Sehogyse tud a végire jutni.

Ezenközben megszólal a másik. A nyalka Marcsi. A Marcsi név miatt a világerő se tessék keresztelőre gondolni. Egyszerűen... Marcsi: mert az jutott neki. Tudniillik akkortájtban, mikor a Marcsi először látta meg ezt a tarka világot, nagyon sok rajkó sivalkodott a tanyán, már azt se' igen tudták, melyik a Pannió, melyik a másiké? Akkor aztán összehordatta őket a dádé, a vajda. És nevet adott az éktelenül sikongató prunkujoknak, a mint eszébe jutott: te leszel Marcsi, te leszel görbelábu, te leszel Kajlafülü... stb.

Ha a jubileum meg lenne tartva, ezzel az is ki lenne mondva, hogy a kongresszus tartása sem ütközik *anyagi* nehézségekbe. Mert ha az összes kiadásokra teljesen nem is, de azok tulnyomó részére a jubileumi alapból nyújtott volna fedezetet a kongresszust máskülönben melegen pártoló akadémiai tanács, így meg jubileum nélkül az iskola anyagi pártolására nem igen lehet számítani.

Mondhatja erre bárki is: szerezzetek városi segítyt, forduljatok a híres Debrecen városához, a mely gazdag és bőkezű is, az ifjúságot meg mindig szerette, pártolta és gyámolította.

Erre meg azt feleljük: Debrecen városnak az ifjúság iránt való meleg szeretetét és áldozatkészségét tényleg nem lehet kétségbe vonni, mert kimutatta ezt számtalanszor, de épen e tény, a már több ízben nyújtott anyagi segíty tudata adhatja igen könnyen a városatyák szájába a szót: adtunk már eleget!

S ha meggondoljuk, hogy a múlt debreceni diákkongresszus költségeire a város 1000 forintot adott, a Joghallgatók Segítő Egyesületének 25 éves jubileuma alkalmából 300 frtos alapítványt tett s bizonyára a pár év múlva megtartandó jubileum sem esik meg az ő anyagi támogatása nélkül, beláthatjuk, hogy biztos reménnyel fordulunk hozzá segítyért nem lehet, ha csak valami oly okot és körülményt nem tudunk felhozni, mely a debreceni

diákkongresszus megtartását az ifjúsági élet határain is túl terjedő feladatnak és kötelességnek birja feltüntetni.

Ilyen ok, ilyen körülmény van!

A nyár folyamán Párisban tartandó nemzetközi diákkongresszuson a magyar ifjúság képviseltetni fogja magát. S hogy ez a képviseltetés nemcsak merő külsőség lesz, nemcsak pro forma a szükséges, hanem a magyar ifjúságnak jó neve, becsülete, sőt egyenesen a magyar nemzetnek érdeke van hozzáfűzve, azon pillanatig sem lehet kételkedni, ha a román diákoknak a magyar állam ellen európaszerte elterjedt bujtogatását és izgatását nem kicsinyeljük, hanem azzal komolyan foglalkozunk és ellenszereiről is gondolkozunk.

A nemzetiségi kérdés ma már a parlamentnek is akarva nem akarva lépten-nyomon foglalkozási tárgyát képezi s a pusztá tény, hogy róla napokig vitatkoznak, eléggé szembeszökően bizonyítja, hogy jó lesz ügyelni és résen lenni. Az ifjúságnak semmi beleszólása sincs abba, hogy a törvényhozás a nemzetiségi kérdés megoldásában miféle eszközökről gondoskodik, hanem igenis van köze az ifjúságnak ahhoz, hogy a magyar haza földjén nevelkedett, azt hűtlenül megtagadó és eláruló oláh diákokkal s a velük egy huron pendülő romániai testvéreikkel szemben a félrevezetett külföldi közvélemény felvilágosítása végett állást foglaljon, alaptalan állítá-

A Marci pedig fölnevelkedett, mint a többi rajkó, hóban, esőben, forró napsütésben megedződött. Derék legény lett belőle; elnevezték: Nyalkának.

Most tehát a Nyalka Marci szólamlott meg:

— Hajja, Frájter?

— ... Egy, kettő, három... (Ez t. i. a mándli pitykékről való számadás.)

— No! Nyissa ki a lapták fülit, nem hajja?! (Ezt már egy gyöngéd oldalba dőfés kísérte.)

— ...Öt meg egy a' hat, meg egy a' hét... No mi? Nem hét? Kizavartál ujra, hogy a Devla...! Mit csávákolsz itt, he! Bibas!

— Lakzi lesz.

— Hm. Hát oszt?

— Oszt elveszem a dádé lyányát.

— El-é? Ne mond mán, te gyatra...

— Bisz' ugy a'. Roggyik rám azs ég, ha nem ugy! Igy görbüjnek meg é!

— Hát oszt? A Cypra, hm, hm

— Oszt pipa kéne.

— Ugy ám, pipa. Selmezi.

Ekép tudva teendőjét a Csonka Frájter, felszedelőzködik és megy pipa irányában. Mert hogy ilyes alkalmakkor ő a pipák szállítója. Hogy honnan veszi, azt ne keressük, az ő dolga. Hogy pedig a lakzhoz mire a pipa, majd kivilágosodik.

Jön is már a Csonka Frájter, hozza a pipát. Szép fehér. tiszta, új cserép. Azt mondja a dádé, miután alaposan megszemlélte: helyes!

Ez annyit jelent, hogy kezdődhetik a lakadáré, jöhet a népség. El is jön az egész, aprajagya, mind. Körülállnak a dádé szekerenél. A Marci, meg a Cypra, a dádé s a többi, annak rendi szerint sorba, karikába.

Megtömik a pipát. Rágyujt a dádé, aztán odaadja a Cyprának. Igen, a Cyprának! Szippant egy jókorát belőle, aztán tovább adja jobbról a mellette állónak. Az szintugy cselekszik. Igy jár a pipa

saikat, koholt vádjaikat, fajgyűlöletből származó vakmerő rágalmait az igazság meggyőző erejével lecáfolja, rántsa le róluk a leplet olyan mértékben, küzdjön, harcoljon ellenük olyan erővel, a mint azt épen az ő fékevesztett magyarfaló mániájuk szükségessé teszi.

Hogy mikre képes a román diákság, mutatja a tavalyi nagyváradai zavargás, az azzal összefüggésben levő Bolcas Lucián-féle csufondáros eset, mutatja a tavalyi turini nemzetközi diákkongresszus, hol a román diákok mást nem csináltak, mint folyton a magyarok ellen áskálódtak, sőt nyíltan is kiöntötték epéjüket s kevés hijja volt, csak a magyar kiküldöttek éberségén és szónoklatain mult, hogy a világ ifjúságának szemébe port nem hintettek s nem tudták rólunk elhítenni ama kedvenc szólásmódjukat, hogy a magyar nemzet barbár és román-faló.

Világos, hogy Párisban — eddigi előkészületeikből ítélve, — minden törekvésük ismét ellenünk fog irányulni, mert e népfajt érvekkkel, szavakkal meggyőzni nem lehet, békejobbunkat eltaszítja, vagy csak azért fogadja el, hogy aknamunkát folytathasson, szeretetünket kikacagja, vesztünket mindennapi imádságába foglalja, mintha az ellenünk való méltatlan gyűlöletet az anyatejjel szívna magába, bölcsőjét ez nyitná, koporsóját ez zárna s éle-

sorra. Utolsónak jut Marcihoz. Addig egynehány-szor újra tömték és gyujtották.

A pipa végsőt szortyant, mert így szól a dádé — Köccentsd!

— Megcselekszi a Marci, odaköcczenti a kerékhez. A pipa szép illedelmesen darabokra törik.

Erre nagy zsvaj támad. Aminthogy illik is, mert elvégződött a lakodalmi szertartás, megtörtént a frigykötés. A Marci és Cypra immár férj és feleség. Mert valamiképp a kerékhez köcczentett pipából senki sem fog több szippantást tenni, azonképp lesznek ők egymáshoz hűségesek...

Ezenközben újra szól a dádé:

— Hozhattátok!

Hozzák is a nagy dimatlan butykost, meg egynémely apróbb flaskát.

És a miként járt sorra az imént a lakzis-pipa, úgy járnak körül most a lakzis-üvegek... Hegedük is kerülnek elő a szekérkasokból. Szilaj heje-hujá-

tének csak az az egy célja lenne, hogy el kell törölni a föld színéről a magyart!

Számos eddigi adat, hosszú tapasztalás bizonyítja, hogy a külföld könnyen, vaktában hitelt ad a rólunk hiesztelt mendemondáknak, nem ismeri viszonyainkat, sőt kételkedve fogadja, ha igazságunkat hangoztatjuk s mig tudatlanságból avagy célzatosságból sokszor az osztrákkal azonosít, másrésről nem tudja, vagy nem akarja elhinni azt, hogy nálunk tényleg minden állampolgárnak egy joga van, kivétel magyar és oláh között nincsen, az egyenlőség, testvériség és szabadság eszméiért, melyekért annak idején vérért hullatta, most is életét adná minden magyar s nem kívánunk mi mást senkitől, mint azt, hogy szeretni kell a hazát s nincsen a mi állást foglalásunknak más alapja, minthogy e haza testét megnyirbálni, széthasogatni, darabokra vagdalni az oláhok próbálkozásai által nem engedjük, mert e föld ugyan mindenkit feltáplál, mindenkinek kenyeret ad, de a mellett egységes, szent és oszthatatlan, oly igazán és cáfolhatatlanul, mint a hogy hazánk ezer éves fennállásához szó nem férhet.

A fenti pár szó magját kívánja adni annak a sok-sok mondanivalónak, melynek a párisi nemzetközi diákkongresszus alkalmával az oda sereglő magyar ifjúság ajkán kell lennie, s azt akarja csak jelezni, hogy ha a magyar ifjúság kellően és tüzetesen előkészülve, kifejtendő eszméikkel megrakodva,

val, féktelen jókedvvel ülik meg a Cypráék lakodalmát. Azaz, nem jól mondtam, dehogyan is: ülik! Hiszen még az öreg vajda is úgy megforog, úgy veri össze a bokáját, mintha fiatalabb lenne úgy 40—50 esztendővel.

Csak a vén Csonka Frájter huzódik el a lakodalmas zajtól. Amott telepedett le a mogyoróbokroknál. Persze, magával vitt egy jókora pálinkás butykost... Ott iszogat magában. Közben valami cigány nótát dudol. Ki érti azt meg?

Czigány a szövege, cigány a nótája. Néha csak dömmögés, néha csak kunczogás, elfojtott harag, eltitkolt öröm. Máskor meg a hallgatójának szívébe sajdul valami fájó érzés: úgy fölsir az a nóta... Mintha csak ennek az árva, hazáját elvesztett, rokon nélkül, barát nélkül tengődő, szerteszét oszlott népnek egész bánatát, minden fájdalmát a Csonka Frájternek kellene eldalolnia, elsiratnia...

Ifj. Rácz Lajos.

5b

a bizonyos támadást harcra készen, emelt fővel várva, fog menni Párisba, akkor az ott kivivott diadal az egész magyar nemzet diadala lesz, s az éljenzajra, melyet ott a haza virága kap, itthon a nemzet szive fog büszkén és örömmel telve földobogni.

Hogy ez azonban így megtörténhessék, a párisi kongresszus előtt össze kell jönnie itthon a magyar ifjuságnak, hogy tanácskozzék! Szervezkedés nélkül a legszebb terv, a legigazabb ügy is hátrányt szenvedhet, sőt meg is bukhatik, — **meg kell hát tartani a debreceni diákkongresszust azért, hogy a magyar ifjuság párisi nagy útjára szervezkedjék! Nem szólva tulzással, de nem is kicsinyítve a helyzet komolyságát, ennek a kongresszusnak az összehozása nemzeti feladat!** Azzá nővi ki magát mindazoknak szemében, kik nem tartják megvetendőnek, ha féltve-féltett kincsünk, a magyarság várának erősítéséhez munkás kezek és munkás lelkek pár építő darabbal akarnak járulni. Ilyen munkás kéz és munkás lélek a magyar ifjuság keze és lelke akkor, mikor a párisi, illetve debreceni kongresszusra rakogatja és szedi rendbe azokat a gondolatokat, terveket és célokat, melyek kebelében kivitelre várva felfakadtak. Legyen egy másik munkás kéz és lélek Debrecen város keze és lelke, **az által, hogy a kivített elősegíti, illetve a debreceni kongresszusnak megtarthatását anyagi gyámolítással lehetővé teszi!**

Reméljük hát! Van rá okunk és jogunk. Debrecen városa, ha ilyen nagy horderejű és szép kérdéstről van szó, mint a milyen az ez évi kongresszus kérdése, bizonyára nem fogja azt mondani magáról, hogy a multban már eleget áldozott, mert mihelyt **nemzeti szempont** jön szóba, rögtön úgy kell fordítania a tételt, hogy a kongresszus gyámolításával csak azt az erkölcsi tartozást törleszti, mely őt a hazához köti, s mely tartozás soha le nem róható és végére mehetetlen!

Ám azért jöjjön bármi is, a debreceni kongresszust minden körülmények közt megtartjuk!

Halomra lehetne írni a párisi képviseltetésen kívül megbeszélendő tárgyakról is, de ezekről majd máskor bőven, programszerűleg!

Most csak annyit kérünk, hogy mindenütt készüljenek az arra hivatottak, lépjenek meg majd bennünket tömeges megjelenésükkel a diákügyek

zászlóvivői, mert nem szabad felednünk, hogy bár az lesz a fő, a mit határozatként kimondunk, de a nagy számarány már magában imponál s benne — az erő!

Kun Béla.

A kollokviumokról.

A mult, január hónapban akadémiánk polgársága a kollokviumokkal volt elfoglalva s hogy e tényről beszámolni akarok, az jut eszembe, hogy nem ártana talán e kérdéssel, pár rövid, a tény konstatálására szorítókozó szó helyett egy kissé bővebben foglalkozni.

Mert igaz ugyan, hogy darázs-fészek e kérdés, melynek bolygatása ha veszedelemmel nem is, de mindenesetre bajjal jár, már csak azért is, mert az ifjusági élet két eleme, a tanárok s a hallgatóság benne a főtényezők, de az akadémiák és az egyetemek közötti különbség ezen egyik lényeges mutatójának, a *kötelező kollokviumoknak lényege oly homályos*, hogy nemcsak a hallgatóság, de magok a tanárok sincsenek tisztában vele.

Az eredmény pedig, mely e tájékozatlanságból származik, *baj* az ifjuságra s legalább is elkedvetlenítő a tanárookra.

Szinte sejtem, hogy sokan mosolyogva felesleges szószaporításnak tartják már eddig is e fejtegetést s magukban, mint a kötelező kollokviumok legfőbb s talán egyedüli lényeges alkatelemét megállapítják a — *tudást*.

Engedelmet kérek! Magok a tanár urak azok, kik évenként két ízben ismétlődő kollokváltatási ténykedésekkel az így mosolygó biztonsággal felállított „kollokviumi lényeg” elvetik.

Tisztelettel szólok. Nem mondom, hogy vannak tanárok, kiknél a kollokvens minden tudás nélkül is boldogul, de állítom, hogy a tudás mértékét minden tanár önkényűleg, sőt nem ritkán a kollokvens személyéhez is viszonyítva állapítja meg.

Az előbbiről, vagyis a tudás mértékének a tanár egyéni elbírálásáról nem szólok, mindössze is annyit jegyzek meg, hogy ez önkényes megállapításnál kitűnik, miszerint egyik-másik tanár a kollokviumban nem párbeszédés kikérdezést, hanem formális vizsgát lát, az utóbbi állításnak igazolására azonban, vagyis, hogy a tanár nem ritkán a kollokvens személyéhez is viszonyítva állapítja meg

a tudás mértékét, egyet felemlitek: kiknek módjukban áll az előadásokat szorgalmasan látogatni s nincsen abszenciájuk, egész határozottsággal tudják és számitanak is reá, hogy ők „kevesebb tudással“ boldogulnak a kollokviumon, mint mások. E felfogást maguk a tanár urak is megerősítik, midőn az érdemjegy beírásánál talán önmegnyugtató, de mindenestre másokat buzdító kifejezésként használják: „nem sokat tudott, de szorgalmára való tekintettel“, s a többi.

E kifejezésnek az a hit ad alapot, hogy a ki rendesen ott van, már e ténynél fogva is többet tud, mint a ki csak minden második vagy harmadik órára jár el.

Tagadhatatlanul, egyeseket nézve, van benne valami, de hogy általánosságban mily naiv e hit, eklatáns példa reá csak a közelmúltban oly nagy port felvert *padfaragás* kérdése.

Különben is az órára járás nem egyenértékű a tudással, az előbbivel az utóbbit helyettesíteni épügy nem való, mint nem való okvetlenül hanyagságnak és nem tudásnak minősíteni azok mulasztásait, kik kenyérkeresetre utalva igénybe vesznek minden oly mulaszthatást, mely a fennálló gyakorlatok szerint még nem vonja maga után az év előadás nem látogatás miatti elvesztését.

A mi akadémiánkon sok olyan szegény ember van, ki maga kénytelen kenyerét megkeresni s ez nem ritkán az előadások látogatásának elmulasztásával jár, elismerem viszont, hogy vannak, kiknek mulasztását ilyen kényszer körülménnyel menteni nem lehet. Ismerem és méltánylom azt a kifogást is, mely az indokolt és indokolatlan mulasztások egyénekenkénti megkülönböztetésének nehézségében s talán lehetetlenségében áll, de épen e körülmények kívánák meg azt, hogy tisztában legyen a hallgatóság azzal, mi is hát az a kollokvium?

Hogy pedig ez megtörténhessék, szükség, hogy együttesen tisztázzák önmaguk között a kérdést a tanárok.

Mi az, a mit kívánnak a kollokviumon? Általános, áttekintő ismerete a tárgynak, vagy alapos, a részletekre, a precíz felsorolási képességre is kiterjedő tudása a studiumnak? Állítsanak fel a kollokviumtól megkövetelt tudásnak egy lehetőleg minden tanár által respektálandó mértékét, melyhez alkalmazkodni tudjon a hallgatóság is nemzedékről-nemzedékre, mert a vacilláló, egyénekhez alkalmazkodó szigor mindig tág tért enged a jó

szerencsében bizóknak, sőt a mai általános tájékozatlanság közepette még a szorgalmasabb elem sem képes professzora elé ülni tudásának öntudatos bátorságával, hanem az utolsó pillanatig „drukkolva“, inkább jó szerencsében, mint tudásában bizik.

Mindaddig, míg a kollokviumok lényege így belsőleg megállapítva, szervezve nem lesz, mindaddig ez intézmény hivatását nem teljesíti.

A hallgatóság nagy része sokkal könnyelműbb annál, semhogy kifogástalan *tudással* álljon a kollokviumra, a tényekből ítélve ezt a tanárok sem követelik, legalább nem mindenik; mondják meg tehát, hogy mit követelnek, mert míg ezt nem tudja a hallgatóság s míg nem látja, hogy azt a mértéket a tanárok magok is respektálják egyénekre való tekintet nélkül, addig a hallgatóságnak tekintélyes része *készületlenül*, jó szerencsében bizva áll elő.

Ha már most ezek egy része jó eredménnyel dicsekedhetik a cenzura után, a mi rendesen megtörténik s ha eldicsekszik véle olyannak, a kivel szemben például ugynevezett hanyagsága miatt nagyobb szigor vétetett alkalmazásba s így valamegyes készütséggel sem volt képes „átcsuszni“, a mi szintén megtörténik, az efféle megbeszélések semmi szín alatt sem vezetnek megnyugvásra, a jövőben több szorgalom kifejtésére, legfeljebb a professzor megkritizálására, „pedagógiájának“ kifürkészésére s ahoz az értéktelen külsőségekben való alkalmazkodásra.

Ez pedig a kollokvium célja nem lehet.

Nem akar ez illetéktelen tanács lenni, csak szó az ifjuság köréből, mely megfigyelésre vár.

Egyébként, hogy a mibe belekezdtem, azt is bevégezzem, ismétlem, hogy a múlt hónapot a kollokviumok vették igénybe, ezért pangott az ifjusági egyleti élet, többek között ezért nem jelent meg lapunk, a miért is, jelezvén, hogy az elmaradt számokat utána pótoljuk, olvasóinknak szives elnézését kérjük.

B.

Jogászok philharmonikus társasága.

Sajnosan tapasztaltuk a jelen tanév folyamán, hogy a tavaly szervezett nagy reményekre jogosító „Főiskolai Zenekör“ nem bizonyult életképesnek. — Meghalt. — És ez valljuk be — igen szomorú viszonyokra enged következtetni. Bizony, sajnos dolog az, midőn az ifjuság körében a szépművésze-

tek iránt semmiféle lelkesedés sem mutatkozik. Hiszen az életnek épen ez a szaka van, — hogy úgy mondjam, hivatva arra, — hogy a műizlést fejlesztük s a szépművészeteket, a mennyire tőlünk telik, művelni, pártolni igyekezzünk. Ez az egy főiskolai egylet volt ifjuságunk körében, mely a szépművészetek egyik ágával, a zenével volt hivatva foglalkozni, de lelkesülés, munkakedv és pártolás hiányában csendesen jobblétre szenderült. De mindazonáltal ha e sajnálatos ténynyel behatóbban foglalkozunk, csakhamar okokat is fogunk találni, melyek ezt a szomorú megszűnést előmozdították. A Főiskolai Zenekörben mindenekelőtt nem volt meg az egység és összetartás, mely nélkül pedig egylet fenn nem állhat. Tagjai voltak: jogászok, theologusok, tanítóképezdészek és gymnasisták egyaránt. Nem az egylet, hanem csak egyes tagok akarata érvényesült. S ami a legfőbb; hiányzott a tápanyag, nem volt pénz. Világos ezek után, hogy az egylet már alapjában sem volt életképes.

A napokban indult meg azonban egy mozgalom, mely ha célját eléri, úgy bizonyára egy életképes társulatot fog létrehozni akadémiánkon s egyszersmind az ifjúsági művészetnek akadémiánkon levő miserabilis helyzetén némileg segíteni fog. E mozgalom célja: a „*Jogászok philharmonikus társaságá*”-nak létesítése.

Ez egylet tagjaa csak *jogász* lehet, a ki azonfelül kötelezi magát a társulat megalakítása és entarthatása céljából a költségekhez bizonyos minimális összeggel hozzájárulni, mi által az egyletek réme, az örökös pénzkérdés volna sikeresen megoldva. Célja volna a kizárólag klasszikus zenének művelése, főleg kamarazene alakjában. Természetesen programmba volna véve néhány nyilvános hangverseny rendezése is, melyeknek esetleg befolyó jövedelmét az egylet saját szükségleteinek fedezésén kívül, a szépművészetek egy másik ágának, a képzőművészetnek fejlesztésére fordítanák.

Mihelyt kellő számu tag belépése biztositva lesz, a vezetőség azonnal meg fogja tenni a szükséges lépéseket, melyeknek folytán ezen egylet főiskolánk elismert ifjúsági egyletévé fog minősülni s működését megkezdheti.

Reméljük — dacára a szomorú multnak — hogy a zenekedvelő jogászok tömegesen fognak az egylet zászlója alá szegődni, mert ha ez így nem volna, az már az ifju nemzedék örületes dekadenciáját jelentené kétségbevonhatatlanul. *T.*

Az epigramma első nyomai a magyar költészetben.

Az epigramma, a didaktikai költészetnek eme sajátosága, irodalmunknak csak a 17-ik század legvégén jelentkezik. Ha fölvetjük a kérdést, hogy miért késett ily soká, többféle feleletet nyerhetünk okul. Nem azért, mintha költőink a 15-ik századtól kezdve nem találtak volna mintaképeket, melyek nyomán és alapján az epigrammát átültették volna irodalmunkba, hiszen a classicus költészet epigrammatikusai nem lehettek s nem is voltak ismeretlenek a 16-ik és 17-ik század magyar írói előtt sem. Vagy talán azért jelentkezett ezen irodalmi műfaj nálunk oly későn, mintha íróink az epigrammában nyilvánuló költészetet nem tartották a poëzis olyan ágának, mely oktató célzatainál fogva a szívet s általában a kedélyt mellőzi s ez alapon nem is mondható tulajdonképeni költészetnek? Ámde ezen föltevés is megdől akkor, ha figyelembe vesszük azon tényt, hogy épen a 16-ik század költői a didaktikai költészet másik fajtát, a mesét különös előszeretettel ápolták. Annyi bizonyos, hogy az epigramma rövid kimértségénél fogva nem felelt meg a szélesebb körű oktatás követelményeinek, mindazáltal az epigramma hosszas hallgatásának az oka más akadályban rejlett.

A görög és latin epigramma írók versformágyanánt kizárólag a distichont használták, mely terjedelménél, dallamosságánál fogva leginkább megfelel e költeményfajnak. A magyar költőknek is ezen versformához kellett volna fordulniok, már pedig az Erdösi distichon kísérletet kivéve, nem akadt költő, ki a klasszikus versalak nehézségeivel meg mert volna küzdeni, dacára annak, hogy a magyar nyelvnek a distichonra alkalmas voltát már Erdösi Silvester is hangoztatta. Csak később, mikor a klasszikus iskola hivei kezdték ápolni e versformát, születtek meg az első magyar epigrammák a Baróti, Szabó Dávid és a Kazinczy tollából.

Mig Baróti csak elvétve, leginkább valamely erkölcsi igazság versbe foglalása kedvéért irt epigrammákat, addig vele ellentétben Kazinczy úgy jelenik meg, mint öntudatos író, kinek szemei előtt azon cél lebegett, hogy az epigrammát irodalmi műfajjá emelje. S bár a kezdet nehézségeivel sokat kellett küzdenie, célját mégis elérte.

Hogy a tulajdonképeni epigrammatól minő kellékeket vár még a kritika, Kazinczy ügyesen foglalja össze a következő versében:

„Szökj epigramma, de nem mint a nyíl, mely célra
[fut és öl,
Szökj, mint csók, melyet félve lop a szerelem,
Elsattant s oda van, de az édes lányka tüzetől
Ajkaim lángolnak s a kebel égve liheg.“

Tehát az epigramma célja nem lehet valakinek a nyílt és eltökélt megtámadása, vagy épen a megsemmisítése, hanem hivatása ellenkezőleg az, hogy hatása jótékonyabban működjék és ki-ki okulhasson belőle.

Hazafias tárgygyal találkozunk ezen epigrammában:

Hőseink a Kenyérmezőn.

„Mondj áldást sirjainkra magyar, csatázva veszénk itt.
Jármod szent anyaföld, ime letörte karunk“.

Első elolvasás után is elárulja e vers a marathoni hősök sírfeliratával való rokonságot, mely görög költeményt különben Kazinczy jól le is fordított magyarra. Jelen esetben az eszme hazafias, de ez Kazinczynál nem kizárólagos klasszikusságánál fogva, melynek egyik jellemvonása a világpolgárius érzület és szívesen időz idegen tárgyknál is, mikor pedig magyar nemzeti eszmék képezik epigrammjának tárgyát, akkor sem a hazafias érzelem az indító motívum, hanem csak mint az általános emberinek egy része jut nála érvényre.

Idegen tárgygyal találkozunk pl. a következő epigrammában: (*Ninon képe.*)

„Cypris ez itt? nem. Flóra tehát? nem is. Ugy
Canovának szép Psychéje?
Nem az. Iris? Aglaja? Ninon.“

A pointet, a mi az epigrammanak legfőbb és elengedhetetlen kelléke, jelen esetben hiába keressünk, de szerző a műfaj követelményeinek minden tekintetben megfelel akkor, midőn a pointet fordulatszerű tropussal pótolja. Célját el is éri, midőn Ninont, a 17-ik század derék női alakját a görög istenvilág nőinek fölibe emeli, jelezvén ez által a tudományok és művészetek iránti vonzalomnak, — az érzékiség feletti fölényét. Szebbnek mondja Vénusnál, képe vonzóbb, mint a Flóráé, a virágok istennőjeé, szebb Aglaiánál, a Grátiák anyjánál, sőt még a Canova szobrász által készített Psyche remekmünél is meghatóbbnak mondja. Általában a görög rege és mondavilág kedves témája Kazinczy-

nak és több epigrammájában vagy ennek az alakjaival foglalkozik, mint pl. „Ió és Jupiter“ és „Laokon“ c. verseiben, vagy ha közvetlenül nem is, legalább hasonlatok útján emlékezik meg róluk.

Erkölcsei igazságok is gyakran szolgáltatnak neki tárgyakat epigrammaiban s ezek, mint örökérvényű gnómák a csín, fordulat ügyessége és a tartalom komolysága által válnak ki. Efajta epigrammái mellett szívesen időzik; egy-egy morális elvet vesz fel s ezt öltözteti rövid terjedelmű epigramm-ruhába. Szembeötlő csín van pl. ezen gnómájában:

„Nagyitva látni a mások érdemét,
A tévedésnek egy szép neme,“

hol azonban már nem hexamétert, hanem ötös iambus lábakat használ.

„Tövissek és virágok“ c. kötete szintén epigrammák gyűjteménye, melyben nyelvreformatori nézeteit hozza felszínre, vagy komoly meggyőző formában, vagy gunyos modorban. Lássuk pl. ezen kötetből a következő verset: (*Nagy titok*)

„Jót s jól, ebben áll a nagy titok, ezt ha nem érted,
Szánts és vess: s hagyjad másnak az áldozatot.“

Az alapgondolat itt ugyanaz a mi Kazinczynál több helyen olvasható, hogy t. i. a költészet és az irodalom a választottaknak való s a laikus néptömeg messze elmarad a Muzsa fiai mögött. Ugyanazon gondolatot fejezi ki Horatius egyik ódája kezdő szavaiban:

„Odi profanum vulgus et arcto“

és Goethe, kitől Kazinczy is kölcsönözte a gondolatot, „die Werke des Dichters sind den Pöbeln nicht da.“

1818-ban, tehát a Csokonai halála után Kazinczy egy Boileautól fordított, de kellőleg átváltoztatott epigrammát hozott a nyilvánosság elé, melyben a közvélemény a Csokonai megtámadását látta. A rövid költemény ez:

„Anakreontikáid haj!
Árpádod most s ódáid jaj!“

Deseffy József, ki szintén Csokonait látta ki-gunyolva ez epigrammában, annyira megbotránkolt a Kazinczy tapintatlanságán, hogy a költő iránt egész haláláig kiengesztelhetetlen haraggal viseltetett.

Ilyen gazdag munkásságot képes felmutatni Kazinczy az epigramma-költészet terén is, ép úgy,

mint az irodalmi többi műfajoknál. Kétszeres hálával tartozunk Kazinczynak, hogy óriási elfoglaltsága mellett, midőn nyelvet teremtett nemzetének, epigramma költészettel is megajándékozta irodalmunkat s így a későbbi írók előtt mintaképet alkotott.

Nánássy Lajos.

Lapszemle.

Kecskeméti Jogakadémiai Lapok. Uj lap indult meg a magyar diákság köréből s ez a kecskemétiiek által szerkesztett „*Jogakadémiai Lapok*“. Szívből örültünk, mikor megkaptuk a lap első számát, hiszen a kecskemétiiek munkás lelkesedésére vall annak megteremtése s egy-egy ilyen lapnak létrejövetele az egész magyar ifjuságnak érdekében áll, mert ezek által válik szorosabbá a kapocs, mely bennünket törekvéseink kölcsönös megismerése nyomán egybefűz. A lap szerkesztősége a 2-ik számukban szemrehányást tesz, a miért nem küldünk nekik cserepéldányt. A mig nem jelentünk meg, nem küldhettünk. A mint módunkban volt, mindjárt eleget tettünk e kötelességünknek. A „K. J. Lapok“ szerkesztője Paál Árpád, társszerkesztő Kovács Gábor, a kiadóhivatal vezetője H. Nagy István.

A „Kolozsvári Egyetemi Lapok“-kal hasonlóan vagyunk, mint a budapestivel. Nem kapjuk rendszeren. Ugy látszik, közös baj ez nemcsak nálunk, de az egyetemeken is. A 7-ik szám a legutóbbi, a mit a kolozsváriaktól sikerült megkapni s így ennek ismertetésével foglalkozhatunk. Az első cikk Sárkány Loránd egyetemi körü elnöknek f. évi január 28-án a Kör évzáró közgyűlésén elmondott beszéde, melyben az ifjuság nagy hibáját, a minden ifjusági ügy iránti közönyösségét mentegeti. Folytatását képezi e beszédnek beszámolója a közgyűlés előtt, a vezetőség, de különösen az elnök félévi munkásságáról. „Csendes munkálkodás“ volt a vezetőség jelszava s a mint a munkálkodásból kitűnik, e jelszó melletti kitartás az általuk óhajtott célra vezetett. A Kör szabadulni kezd adósságának nyüge alól.

Az elnöki megnyitónak egy kijelentéséhez pár megjegyzést kell e helyen fűznünk.

Azt mondja az elnök: „*Az általános ifjusági ügyek terén azonban semmit sem végeztünk*“.

A D. F. L. egyik számában a „Lapszemle“ rovatban azt a kérdést intéztük a kolozsváriakhoz, hogy

a maguk ügyein s a sablonos ünnepeken kívül csinálnak-e most náluk egyebet is?

Ezt a kérdést a tavalyi diákértekezlet határozmányai jogossá tették.

A K. E. L. szerkesztője azonban zokon vette e kérdés föltevését, rosszakaratot és meg nem érdemelt kritikát látott benne és gunyos büszkeséggel visszafelelte, hogy *igenis megleszik, elvégzik azt, a mit az értekezlet rájuk bízott*.

Sárkány Loránd elnök azt is megindokolja, miért nem tettek semmit?

Budapest megsértette őket, közös ügyek terén pedig csak Bpesttel egyetértve lehet csinálni valamit, várták tehát, mig Budapest őket kiengeszteli. Köpösi Dezső privát levele, mint kijelenti, ezt is megtette már. Hála Istennek!

Az elnöki kijelentésből azonban azt következtjük, hogy a szerkesztő feleletének nem csak hangja volt helytelen, de a tartalma is.

Hogy néki nem tetszik a D. F. L. egyik-másik cikke, az egyéni izlés dolga, még le is ránthatja a lapszemléjében, de mikor az Egyetemi Kör dolgairól referál, tegye azt valamivel nagyobb alapossággal és kevesebb elfogultsággal, mert ilyen ügyekben csak az igazság és nem a hang imponál.

A lap 7-ik száma beszámol az ifjusági közgyűlésről is, melyet a magyar ipar pártolása érdekében tartottak. A tárcza rovatban Bodor Aladár és Gita irtak.

Budapesti Egyetemi Lapok (9. szám). Miután a lapot nem kapjuk rendszeren, annak csak legutóbbi számából alkothatunk magunknak fogalmat a központi diákság élete és működése felől, mely ugy látszik féltőbb mozgalmas. E tartalmas számból látjuk azt, hogy a budapesti diákság komoly, közérdekű ügyekkel is foglalkozik. A lapnak e száma gyászkeretben jelent meg. Oka ennek a budapesti tudomány-egyetem egyik kiváló, külföldön is elismert tudós tanárának Schvarcz Gyula dr.-nak elhunytja. A rektornak a tudomány e nagy halottja felett elmondott gyászbeszéde képezi a lap homlokát. A következő cikk a budapesti diákságnak a magyar ipar pártolására irányuló mozgalmáról szól. Örvendetes jelenség, hogy a magyar ifjuság végre szeretett hazánk életműködésének e fontos tényezőjét felkarolni, annak pártolását előmozdítani kötelességének ismerte el. Az a szép beszéd, melyet *Brázovay Kálmán* joghallgató ez ügyben tartott, beigazolja előttünk azt, hogy a magyar ifjuság, —

végre felszerkenve apathiájából a tettek mezejébe lép, de egyuttal remélnünk engedi, hogy „e mozgalom nem fog a szalmaláng tűnékenységével eltűnni“. Mi minden tekintetben helyeseljük az ez ügyben tett lépéseket és mi is minden lehető el fogunk követni a kitűzött nemes cél érdekében. Szomoruan érint azonban a „Sötét alakok“ című cikk, mely a humor leplébe takarva szomoru képét tünteti fel a központban mindinkább terjedő diáknymornak. Hát ezen lesz-e segítve?! A többi cikkek is csak emelik az „Egyetemi Lapok“-nak az idén valóban magasan álló színvonalát

A tárcában egy értékes vers, Schwarcz Gyula dr.-ról komoly tanulmánynyal és méltó gyászszal megirt nekrológ, egy szorgalmas és képzett főre valló közjogi értekezés s a budapesti mozgalmas diákéletet tárgyaló élénk humorral s több kevesebb sarcasmussal megirt cikkek mutatják, hogy a magyar diákság vezetőségének e lap méltó tükrét képezi. Jelen számunk vezércikkére mindazonáltal felhívjuk a szerkesztő ur szives figyelmét.

Színház.

Ritka időközökben kapja ugyan a debreczeni közönség a premiereket, de ez egyáltalán nem teszi azt, mintha nálunk a színészet pangana. Ellenkezőleg. Direktor annyi telt házban, mint Komjáthy, régen, nagyon régen nem gyönyörködött. A Sulamith még mindig műsoron van s rövid időn huszadik előadását éri meg és még nem volt eset, a mikor zsfolt ház ne nézte volna végig. A saison másik premierje a „Görög rabszolga“ később került ugyan elő, de már ez is valami tizszer került színre zsfolt ház előtt. És mintha megszokta volna a közönség e darabok révén, maga is a telt házakat, a műsört tarkító darabok, vagy sikamlós, régibb keletű operettek, szellemes és kevésbé szellemes francia vigjátékok s nagyritkán a népszinművek is, mind, mind a legnagyobb pártolásra találhatnak. És ez nem a közönség szeszélyének, nem az igazgató szerencséjének, mint sokan mondják, tudható be, hanem a műsor hétről-hétre való sikerült összeállításának s különösen a debreczeni szintársulat jóra valósságának, mely társulat oly erővel dicsekedhetik, kiket nem a megszokás, de művészetőknek ereje megannyi kedvenczévé avatott a színházlátogató közönségnek. A drámában Komjáthy rokonszenves egyéniségével,

játékának művészetével, Komjáthy Závodszy Teréz az ideális-, Fáy Flóra az örök-, az igazi nő művészi személyesítésével, Szacs vay, ez a kiválóan intelligens színész a legnehezebb részleteknek szerencsés felfogásával, művészi megjátszásával olyanok, kiknek játékában csak gyönyörködni lehet. Hasonlóan a vigjátékban Tanay, Halmi Margit, ez az ifju művész pár, kik napról-napra a közönség szemeláttára nőnek meg, igazi nagy művészekké, Kiss Irén, a páratlan anyós, Szahmáry Árpád, Sziklay, a buffókomikus, megannyi vonzerőt képeznek az előadásokra. Az operában Bödi Ella, a bájos ifju művésznő, kit gyönyörűen csengő hangja s játékának hatalmas drámai ereje hamar ünnepeletté lett a közönség előtt, Környei Béla, Ferenczy, a kiváló baritonisták, az operettekben s a népszinművekben Kállay Lujza, Perényi Margit, Sárosi Paula, Szabó Irma, Rubos Árpád, Bartha István, mind olyan színészek, kiket ha játszani látunk megmagyarázhatjuk, miért a sok telt ház. Az ifjuság részéről is örvendetesen tapasztaljuk a színház iránti fokozódó érdeklődést. Ez különösen a támlásszékekre szóló szelvényeknek nagyobb mérvű igénybevitelében mutatkozik, mert az ugynevezett diákhely iránt általános az elhidegülés, mióta oda mindenféle elemet bebocsátanak s a mesterlegények által elkövetett rakoncátlanokodásokat is a diákoknak tudják be.

Ifjusági előadás. Január hó 31-én ifjusági előadást rendezett Komjáthy igazgató a színházban. Ez alkalommal Jókai Mór szinművét „A szigetvári vértanú“-at adták. A lelkes ifjuság gyönyörködött az előadásban s őszinte lelkesedéssel tüntetett a főbb szereplőknek. Különösen Komjáthy, Komjáthy Závodszy Teréz, Szacs vay és Bartha voltak azok, kik az ifjuság tetszését megnyerték s kiknek bő részük volt a „zsfolt“ ház zajos elismerésében.

CSARNOK.

Életcél.

Irta: Takács Endre.

(Folytatás.)

Mindenekelőtt kijelentem, hogy nincs szándékomban egy előre felállított pessimista elvből minden életcél jogosulatlanságát erőnek erejével következtetni, nem is kísérlem meg mély értelmű (s talán ép azért érthetetlen) philosophiai deductiók-

kal és principiumokkal és dialektikai mesterfogásokkal bizonyítani, hogy positiv életcélról egyáltalán még csak beszélni is merő absurdum, hanem a tapasztalás és az abból okult, hogy úgy mondjam abból képződött józan ész alapján keresni igyekszem azon életcél, a mely azoknak leginkább megfelel. El vagyok arra készülve, hogy olvasóim közül talán sokan hamar készen lesznek ítéletükkel, mely hajlandó egész eszmemenetemet cynikus szószaporításnak bélyegezni, de hát ez épen a mellett fog bizonyítani, mit fentebb már kifejtettem, hogy t. i. az emberi *jogosulatlan* gőg visszaretten minden oly merénylettől, mely az embert a maga *alantas*, *de való* lényében igyekszik bemutatni.

a) **Pénz, gazdagság.** Ez azon életcél, melyet a ki követ, ritkán vall be mások előtt s így talán lesznek olyanok, kik egyáltalán kétkedni fognak abban, hogy létezik-e ember, a ki e célt követi. Sajnos, igen. Csak szét kell nézni az emberek nagy tömegében és azonnal tapasztalni fogjuk, hogy a társadalom minden retegében mily örült hajsza folyik a mindenható mammon után. A létért való küzdelem zajló forgatagaiban ez azon menedéksziget, mely után az emberek nagy többsége törekszik.

Hanem distingváljunk! Az, a ki pénzt keres azért, hogy abból életszükségleteit, szenvedélyeit kielégítse, annak a pénzszerzés végcélját nem, csupán a jólét előmozdítása, mint végcélhoz megkívántató eszközét, közvetlen célját képezi. Nem képezhet a pénzszerzés végcél még azoknál sem, a kik gyűjtik ugyan a pénzt, a nélkül, hogy azt jólétükre mint saját végcéljukra vezető eszközként felhasználják, hanem, hogy abból utódaiknak existenciát biztosíthassanak. De világos, hogy ez esetben is a pénzszerzés nem szerepel önálló életcélként, hanem csak alárendelt eszköze az egy más célnak, a felfenntartásnak.

Életcél képez azonban a pénzszerzés azon egyéneknek, a kik rakásra gyűjtenek aranyat, ezüstöt, csak azért, hogy legyen, a nélkül, hogy azt, mint eszközt másra felhasználják, vagyis hogy azt, mint közvetlen célt más végcélnek alárendelnék.

De hát küzdésre méltó életcél-e ez? Avagy egyáltalán nevezhető-e ezen örült törekvés életcélnek? Hiszen elvégre is, ha tüzetesebben vizsgáljuk a dolgot, akkor a bélyeggyűjtés vagy más e féle hóbortos passió szintén képezhet életcél! Mert hiszen a pénznek értéke relativ dolog; a mi nem

használható, annak értéke nincs; az pedig, a ki gyűjti a pénzt, a nélkül, hogy felhasználná azt, — természetszerűen magára nézve értéktelenné teszi. Hát vajjon képezhetné-e bárkinek életcélját az, hogy mindennemű értéktelen lim-lomot, szemetet halmozzon össze? A heverő, nem használt pénz pedig, — mint egyáltalán minden nem használt dolog — semmivel sem értékesebb azoknál fukar gyűjtőjükre nézve. Vagy talán annak a tudatnak elérése képezi-e a fősvény életcélját, hogy — ha ő akarná — mily nagy értéknek lehetne azonnal birtokosa az esetben, ha pénzét fel akarná használni. De hiszen az örülség, hogy valaki csak ábrándozva vágyik az után, a milye tényleg megvan. Az okos ember, ha bármiféle hasznos tárgyat nevezhet magáénak, bizonyára nem ábrándozik arról, hogy minő szép lenne azt használni, hanem tényleg használja is. Még a fiatal házas is (a ki pedig aligha nevezhető okos embernek — legalább egy ideig) nem kéjeleg azon ábrádon, hogy minő szépek lehetnek felesége szemei, hanem bizony megnézi azokat. A fősvény tehát oly életcélnek hódol, melyért az életet áldozta fel, a nélkül, hogy használná. A cél pedig végelemzésben az élet silány lemorzsolása, tönkretétele. A cél olyas valaminek megszerzése, a minek értéke nincs. De ha a cél értéktelen, úgy az annak elérésére szolgáló élet sem lehet értékes. Mert a mi céltalan, az nem bírhat értékkel. A fősvény úgy tűnik fel enekm, mint az az ember, a ki ruhát akarva készíteni magának, saját bőrét nyuzza le, hogy kelmének használja. Megsemmisíti életét, midőn életének célja után törekszik. Az életet, a mely használható és értékes, teszi használhatatlanná és értéktelenné annak céljáért.

Ha poeta szemmel nézném ezen életcélnek csufolt hóbortot, így kiáltanék fel: Ez volna tehát a cél? „Pénz, gazdagság? Hát érdemes-e egy egész élet verejtékes munkájára az a pénz, a melyet midőn már megszerezni véltünk, de valójában, használható lényegében tényleg meg nem szereztünk, — csakhamar ismét el kell vesztenünk, mert jó a kegyetlen rabló, a halál, mely azonban nem a pénzt rabolja el mi tőlünk, hanem érte feláldozott életünket, nem az el nem ért, csak elérni vélt célt, hanem a célnak első feltételét, a megszerzés lehetőségét teszi tönkre. Hát érdemes-e egy egész életet eltölteni, tönkre tenni azért, a minek nem vesszük hasznát?” S ha még talán meg-

volna annak a lehetősége, hogy a képzelt célt elérjük, ha lehetséges volna, hogy megelégednénk bizonyos mennyiségű kincscsel s aztán az elért cél felletti boldog megnyugvás lenne osztályrészünk, ugy még talán érthető volna a pénzszerzést életcélul választani. De az, hogy ezen célt elérjük, eltekintve azon ismert körülménytől, hogy a pénz után a fősvény — bármennyije legyen is — mindig vágyik, — már csak azért is lehetetlen, mert elértével nem volna éltünknek célja többé s így éltünk értéktelen is volna. A valódi életcélnak jellemző tulajdona a folytonos megújulás. Elérés és újra küzdés. De lehetetlen ez életcél már azért is, mert ha elértük, ugy örökös aggodalomban vagyunk annak megóvása közben, mert egy pillanat tönkretelheti az évtizedek fáradságát. — Az igaz életcélnak tehát nem szabad romlandónak (emberi értelemben romlandónak) lenni.

(Folyt. köv.)

A gyorsírásról.

Ezen czim alatt lapunk legközelebbi számában már külön rovatot kezdtünk s miután akadémiai és egyetemi hallgatóknak a gyorsírás tudása azon oknál fogva, mert a tanárok szó szerint előadásánál leírásra a vizsgálatokra való készület nagyon megkönnyíti, — rendkívül fontos, rovatunkat, hogy az érdeklődőknek utbaigazítással szolgálhassunk, továbbra is fentartjuk.

A ki Gabelsberger-Markovics rendszerű gyorsírást meg akarja tanulni, az rendelje meg Bódogh János „Magyar gyorsírás tankönyve“ I. rész levelező gyorsírás VIII. kiadású könyvét. Kellő szorgalom mellett e tankönyvből naponként 1—2 órát tanulva 20 óra alatt lehet a levelező gyorsírást elsajátítani. Már ez a része a gyorsírásnak 5-ször rövidebb idő alatt képesit leírni bármely szöveget, de nem nyújt még akkora gyorsaságot, hogy bármily gyorsan elmondott beszédet le lehetne vele írni. Erre a Gabelsberger-Markovics rendszerű gyorsírás II. része a Vitairás képesit. Ennek elméletileg való megtanulása is mintegy 20 órát igényel, de alkalmazása már több gyakorlatot kíván.

Nagyon tévednek mindazon által, kik a gyorsírást csupán kézügyességnek tartják. Mert a gyorsírás magasabb fokán a szellemet igénybe vevő munka, sőt valóságos művészet. Hiszen mindenütt az ész állapítja először meg, hogy a másolatnak

mely részei lényegesek az elolvasásnál s melyek a lényegtelenek s csak a mit a kimondás pillanatában az ész lényegesnek tart, írja le a kéz.

Olyan a gyorsíróra nézve a gyorsírás, mint a sakkozóra nézve a sakk.

Minél jobban merül bele, annál jobban ragadja meg. És a mint a sakkozásban ugyanazon bábokkal ezer és ezer játékot lehet eljátszani, ugy a gyorsírásban ugyanazon jelekkel ezer és ezer rövidítést lehet képezni.

De a gyorsírás csak arra bir olyan vonzó hatással, ki annak szellemét valóban megértette. Félig tudása a legkellemetlenebb érzéseket fakasztja.

A jogász bál.

A debreczeni jogakadémia hallgatóinak mulatsága, a fényes jogász bál, január 17-én este zajlott le a Bika disztermében.

A jogászok buzgalma nem maradt eredménytelen, mert e bál talán a szezon legfényesebb mulatsága volt. Nagy része volt ebben a szeretetre méltó bálanyának, Bernáth Elemérné urhölgynek, a ki mindenre kiterjedő figyelmével, kedvességével utólérhetetlen bálanya volt.

A mulatság a bálanya érkezésével 9 óra után vette kezdetét. Miután a bálanya átvette a rendezőség csokrát, a számára elkészített sátor alatt foglalt helyet, majd elvegyült a társaságba a kedves mamák közé, a kik boldogságot sugárzó arccal gyönyörködtek leánykáik repeső örömeiben.

Aztán a Magyaritestvérek és a 39. gy. e. zenekarának zenéje mellett Bernáth Elemérné védnöknővel Szunyogh Márton bálelnök kezdte meg a táncot. És azután vidáman folyt a tánc. Szóval a jogászbál rendezősége teljes diadalt aratott s ha még ide írjuk, hogy az első negyest 90 pár táncolta, mindent leirtunk, a mi a szép est történetéhez tartozik.

A jelen voltak névsora a következő: Asszonyok: Szunyogh Zoltánné (K.-Marja), Gróf Hardeckné, Miskolczy Jenőné, Kirsch Izidorné, Borusné, Kolbenhayer Kálmánné, Farkas Izidorné, Domahidy Sándorné, Ujfalussy Dezsőné, Bakó Józsefné, Markorné, Kölcsey Sándorné, Mennyei táblabiróné, Butykai Menyhértne, Kirchmayer Vilmosné, Naszádi Ivánné, Vinnay Gézáne, Szücs Miklósné, Jákó Sándorné, Böszörményi Zsigáné, Rickl Antalné, Tüdös Jánosné, Nagy Józsefné, Béressy Sámuelné, Tóth

Aurélné, Freimann Miklósné, özv. Kállay Ottóné, Szabó Kálmánné, özv. Szabó Jánosné, Balogh Gé-záné, Ericz felügyelőné, Potorán Istvánné, Lestyán Adorjáné, Szunyogh Sándorné, Simonffy Béláné, Békéssy Lászlóné, Miskolczy Lajosné, Farkas Mórné, Bay Ádámné, gr. Klebersberg Dezsőné, Molnár Gusztávné, Perczel Mórné, Sóvágó Gáborné, Szunyogh Bertalanné, Uzonyi Gé-záné, Szabó Sándorné, Bosznay Károlyné, dr. Irinyi Istvánné, Sztrada Gyuláné, Török Péterné, Kaszanyitzky Andorné, Miklóssy Gyuláné, Miklóssy Mártonné (N.-Károly), Buzás Elekné, dr. Losonczy Álmosné, dr. Kádár Lászlóné, Fábíán Lajosné, Zagyva Lajosné, Zádor Lajosné, Szabó Miklósné, id. Kaszanyitzky Endréné, Lovassy Sándorné, Czégely Ferenczné, Kardos Lászlóné, Revitzky Józsefné, Varga Károlyné, Emmertné, özv. Keresztfalvy Antalné, Vidovits Menyhértné, Pünkösty Ferenczné, dr. Benedek Jánosné, dr. Széll Kálmánné, Varga Ferenczné, özv. Antalovics Gyuláné, Száraz Kálmánné, Vecsey Zoltánné, László Imréné, László Józsefné, Farkas Antalné (Dorogh) stb.

Leányok: Szunyogh Olga, Fényes Lenke, Borus Jolán, Kölcsey Ilonka, Anna és Helén, Tóth Mariska, Butykay Ilona, Farkas Ilonka és Rózsika, Böszörményi Eszter, Boross Ilon, Rickl Piroska, Szentmiklóssy Margit, Nagy Ida, Tikos Mariska, Kállay Olga, Szabó Margit, Balogh Mária, Ericz Otti, Ujhelyi Emma, Szunyogh Lili, Békéssy Berta, báró Leonhardi Gertrud, Bay Leona, Farkas Erzsike gróf Klebersberg Valéria, Me-zőssy Gizella, Mezőssy Olga, Szunyogh Jolán, Székely Ilona, Bosznay Gabriella, Bay Mariska, Török Piroska, Buzás Ilona, Miklóssy Anna, Kádár Erzsike, Fábíán Mariska, Dienes Rózsa, Zagyva Berta, Zádor Vilma, Ölber Jolán, Székely Gizike, Reviczky Melánia, Farkas Stefánia, Emmer Leona, Vidovics Zsorzsin, Pünkösti Gitta, Sikk Hermin, Antalovics Ilonka, Micike és Gizike, Török Margit, Horváth Böske és Mariska, Perényi Margit, Varga Stefánia stb.

Egyesületek.

A Magyar Irodalmi Társaság a mult hónapban a kollokviumokra való tekintettel szünetelt. A tanév második fele azonban a mint megkezdődött, a Társaságnak első lépése volt, melylyel életjelt adott

magáról, az ezen évi március 15-ikének nagyobb aranyu megünneplésére való készülődés. E napot ugyanis, a mult évekhez hasonlóan az ifjuság is impozánsan ünnepli meg s az ünnepély rendezését most is az Irodalmi Társulat fogja vezetni. Az elő-munkálatokat már megkezdte.

A Jogász Önképző Körben elnökválság állott be. *Varga Imre* 4. jh. nagy elfoglaltságára hivatkozással ugyanis az elnökségről lemondott. A kör ügyeit ideiglenesen *Wolf Károly* főjegyző végzi, közelebről közgyűlést hívnak azonban össze, mely megválasztja az új elnököt.

Vegyes közlemények.

Pályakérdések. Az 1900/901 tanévre a következő pályakérdéseket tűzte ki a tanárkar: *Hatvani* alapítványra, (a természettan köréből). Tractetr Historia evolutionis Opticae artis generaliter concepta, ab initio seculi XIX. usque ad memoriam nostram. Jutalma 100 korona. Pályázókul kijelöl-tetnek Harsányi Pál 2 th., Kerekes Gyula 1 th. és Szinok Zoltán 1 th., de más akadémiai hallgatók is pályázhatnak. *A Keresztesi-Deák I.* alapítvány első kérdésül (a bölcészettan köréből): Az empirismus, idealismus, dogmatismus, skepticismus, positivismus ismerttetése, bírálata és a teljes gondolkodási irány megállapodása. Jutalma 168 korona. — *A Keresztesi-Deák I.* 2-ik kérdésül (a jogtudományok köréből): A birói hatalom gyakorlása és a bírósági szervezet fejlődése Magyarországon az állami élet kezdetétől napjainkig. Jutalma 168 korona. *A Péczely IV.* alapítványra (széptani fejtegetés): Horatius szóképei és alakzatai az ódák I. könyve a lapján. Jutalma 74 korona. *A Váradí-Szabó* alapítványra (a neveléstudomány köréből): A nemzeti nevelésről. Jutalma 100 korona. — *A Bulyovszky* Gyula alapítványra: Irassék korunk társadalmi viszonyaival foglalkozó komoly szatira. Jutalma 100 korona. — *A Szikszay Dániel* alapítványra: Kivántatik ballada Decrecen város, vagy a reformáció multjából. Határidő ez utóbbira nézve 1900 nov. 1, a többiekre pedig 1900 december 15-ike. A pályamunkák a főiskolai széniori hivatalhoz adandók be. A kaszinó által kitűzni szokott pályakérdéseket, a mennyiben felőlők a kaszinó még nem intézkedett, csak jövő számunkban fogjuk közölni.